

Lesmateriaal maken doe je er niet even bij

Minister Plasterk wil leerboeken afschaffen. Docenten kunnen hun lesmateriaal beter van het internet halen. Een gevaarlijk plan, volgens **Jouke Brouwer e.a.**

'Het is niet meer van deze tijd om schoolkinderen elk jaar weer zo'n 14 kilo aan boeken te laten meezeulen, om nog maar te zwijgen van de bomen die je hiervoor moet kappen', zei minister Plasterk onlangs in zijn toespraak *Boven het maaveld* bij de introductie van het project Wikiwijs. Hij wil leermethoden afschaffen en leerlingen en leraren laten werken met lesmateriaal dat de docent zelf heeft gemaakt of dat collega's op internet hebben gezet.

Vanuit een dubbele betrokkenheid bij het onderwijs, als leerkrachten en leerstofontwikkelaars, maken wij ons ernstig zorgen over deze ontwikkeling, die zal leiden tot didactische verarming en collega's met veel extra werk opzadelt.

Methodisch lesmateriaal biedt het onderwijs, anders dan materiaal van internet, een leergang in plaats van een verzameling fragmenten. Gericht op de eindtermen legt zo'n leergang in de brugperiode een basis, waarop hij in de volgende schooljaren voortbouwt, op weg naar het eindexamen. Leerstof wordt herhaald, verdiept en uitgebreid.

De methode geeft samenhang en houvast en garandeert middels duidelijke uitleg en gevarieerde oefenstof dat de leerling leert wat hij nodig heeft. Het materiaal ziet

in uitgever en auteurs het didactisch concept, de theorie en de oefeningen aanscherpen, verbeteren en bijschaven. Zo ontstaat een zorgvuldig afgewogen eindproduct, waar zowel docenten als leerlingen met plezier mee werken.

Voor een hardwerkende docent wordt het een tijdrovende opgave om uit het aanbod op internet de juiste leerstof te selecteren. Wordt zijn lesgevende taak verminderd, zodat hij tijd krijgt om lesmateriaal te zoeken of zelf te vervaardigen? Wie vervangt dan zijn lessen? We hebben al te kampen met een groeiend tekort aan leraren.

Wie ziet er toe op de kwaliteit, als alle leraren in Nederland zelf lesmateriaal gaan maken? Goede docenten zijn niet noodzakelijk goede leerstofontwikkelaars en de benodigde digitale deskundigheid heeft ook niet iedereen. Kunnen de leerlijnen niet beter ontwikkeld worden door een kleine groep auteurs met voldoende onderwijservaring én de faciliteiten die een professionele educatieve uitgeverij hun biedt?

Vanwege het lerarentekort staan er tegenwoordig steeds vaker mensen voor de klas met weinig opleiding en ervaring. Waarom wil de minister deze collega's en hun leerlingen het houvast van een degelijke methode ontzeggen?

Naast lesstof biedt een leergang een docentenhandleiding, digitale oefenmateriaal en toetsen. Die laatste zorgen ervoor dat alle leerlingen in Nederland gelijkwaardige proefwerken krijgen, die zijn afgestemd op de door de overheid vastgestelde eindtermen en kerndoelen. Voor de docent zijn zulke toetsen een goede leidraad om ook weer aan de exameneisen te voldoen als straks voor de vakken Nederlands, Engels en wiskunde geen onvoldoende meer gehaald mag worden.

Leraren wisselen via internet al veel lesmateriaal uit. Dat is fantastisch en het moet zeker door de overheid gestimuleerd worden. Het onderwijs dient aan te sluiten bij de maatschappij waarin de digitale wereld al enkele decennia gemeengoed is. Maar al het losse materiaal dat op het web te vinden is, vormt samen nog geen goed doordacht curriculum, waaruit de docent kan afleiden wat hij moet behandelen in klas 1 en wat in klas 4.

De leidraad, de structuur en het houvast van een lesmethode zijn van groot pedagogisch en didactisch belang. Dat mag niet zomaar aan de kant worden gezet. Een minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen moet toch beter weten.

Jouke Brouwer is auteur van het lesboek *Grandes Lignes*
Fros van der Maden is auteur van *Nieuw Nederlands*
Clarije Groffen is auteur van *Neue Kontakte*
Willem Steenberg is auteur van *Nieuw Nederlands*
Jan van der Vlies is auteur van *Stepping Stones*

Wie waakt over de kwaliteit, als leraren hun eigen materiaal maken?

er dankzij professionele vormgeving aantrekkelijk en overzichtelijk uit, omdat de leergang regelmatig wordt herzien, is hij herkenbaar voor jongeren van deze tijd. Er is diversiteit in werkvormen om tegemoet te komen aan verschillen in leerstijl en de uitleg is zorgvuldig geformuleerd, zodat leerlingen niet voortdurend om hulp hoeven vragen als ze hun opgaven maken: ze verwerken de oefenstof steeds zelfstandiger, waardoor de lerende pubers meer zelfvertrouwen krijgen.

Al een aantal jaren is het boek maar een van de media van methoden - de digitale component wint terrein. Ook is het in het onderwijs gebruikelijk om als school tekstboeken een aantal jaren via fondsen te verhuren. Juist in het onderwijs is hergebruik van gedrukt materiaal al heel gewoon.

Een methode komt tot stand in meerdere besprekkingsronden, waar-